

Asplan Viak AS
Postboks 295
2302 Hamar
e6ofso@asplanviak.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

13.01.2022

E6 Øyer – Frya – Høring av planprogram, Øyer kommune

Jordvernalliansen i Innlandet består av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Miljøvernforbundet og Bygdeungdomslaget.

Jordvernalliansen mener at temaet jordvern må være en helt sentral føring i det videre planarbeidet, og at besluttende myndigheter må velge de løsninger som totalt sett beslaglegger minst mulig dyrket mark.

En oppdatert nasjonal jordvernstrategi ble vedtatt i Stortinget sommeren 2021. Stortinget strammet her inn det nasjonale jordvernmålet fra maksimal årlig omdisponering på 4.000 dekar, til maksimalt 3.000 dekar dyrket mark, og dette må nå gjøres gjeldende i alt offentlig planarbeid.

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på i Norge. Det tar minst 1000 år å danne et ti centimeters lag med matjord. Matjord er dermed i praksis en ikke-fornybar ressurs. Den gode matjorda danner grunnlag for jordbruket som vi har i dag. Nydyrking på dårligere arealer vil ikke gi samme grunnlag for matproduksjon. Med en voksende befolkning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking.

Jordvernalliansen vil på det sterkeste understreke at jordvernet må utredes svært detaljert i den videre planprosessen. Vi forventer at det i planarbeidet blir beskrevet hvor mye matjord som beslaglegges, både varig og i anleggsfasen. Dette må også gjelde for nødvendige utbygginger/kryssløsninger på sekundærveinettet.

Vi registrerer med tilfredshet at planprogrammet beskriver at Nye Veiers jordvernstrategi skal legges til grunn for vurdering av jordvern. Løsninger som minimerer beslag av dyrka mark skal vurderes gjennomgående, dette kan for eksempel være støyskjerm i stedet for støyvoll. Det settes opp en oversikt over permanent og midlertidig beslag av dyrka mark, dyrkbar mark, innmarksbeite og skog.

Vi forventer at dette følges opp i den videre utredningen.

Jordvernalliansen synes det er bra at føringer for hvordan matjord skal behandles under og etter anleggsperioden skal være del av planen. Overskuddsmasser av matjord på strekningen bør brukes til nydyrking av arealer som kompensasjon for tapte matjordarealer, slik politikerne i Sel har foreslått.

Vi er tilfredse med at det jobbes med gårdsregistreringer i dette utbyggingsprosjektet. Konsekvensutredninger bør utarbeides ned på gardsnivå for jordbruksfaglige temaer som f.eks. jordkvalitet, drenering og andre hydrotekniske anlegg. Det er viktig at en i et slikt utredningsarbeid benytter seg av lokalkunnskap, i tett samarbeid med berørte grunneiere.

Selv om det nå er planprogrammet som skal vedtas, vil vi allerede nå peke på noen arealbesparende løsninger som er konkrete forslag til detaljreguleringen:

- Det må brukes støyskjermer (rette vegger), og ikke arealkrevende jordvoller langs dyrka mark.
- Massedeponi/riggplasser må legges utenom dyrka mark.
- Overskuddsmasser må gjenbrukes til nydyrking i samme område. Slik nydyrking må gjøres på arealer som fra før ikke er dyrkbare, f.eks. på berggrunn o.l.
- Bruk av (godkjente) autovern over dyrka mark, for å kunne legge viltgjerde nærmere vegen, og dermed spare areal.
- Skråningsutslag og fyllinger må utføres på en slik måte, at det blir mulig å dyrke jorda helt inn til autovern/viltgjerde.
- Færrest mulig planfrie veikryss. Må sees i sammenheng med lokalveier.
- Det må utarbeides teknisk plan for matjordhåndtering, som følges opp av utbygger.

Avslutningsvis vil vi igjen understreke jordvernets betydning i dette prosjektet, og at Jordvernalliansen i Innlandet gjerne stiller opp i videre dialog om dette viktige temaet.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr

Odd Erik Kokkin

Stephan Viehmann

Lars Arne Mjørland

Innlandet Bondelag

LO i Innlandet

Naturvernforbundet i Innlandet

Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET